

Warszawa, 26 sierpnia 2022 r.

PREZES
URZĘDU KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ

dr inż. Jacek Oko

DP.WOP2.025.3.2022.2

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

W odpowiedzi na pismo z dnia 16 lipca 2022 r., znak: VII.564.23.2022.KSZ, zawierające wystąpienie w trybie art. 13 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), w przedmiocie wskazania okoliczności prawnych i faktycznych podjętej decyzji, w której Prezes Urzędu Elektronicznej (zwany dalej „Prezesem UKE”) przychylił się do wniosku Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (zwanego dalej „MSWiA”) o zmianę rezerwacji częstotliwości dokonanych na rzecz Telewizji Polskiej S.A., przeznaczonych do rozpowszechniania lub rozprowadzania programów telewizyjnych w sposób cyfrowy drogą rozsiewczą naziemną w MUX-3, wskazanej w decyzji rezerwacyjnej nr DC.WRT.514.4.2020.17 z dnia 20 maja 2020 r. tak, aby sygnał tego multipleksu mógł być nieprzerwanie transmitowany w standardzie DVB-T lub standardzie DVB-T2 według wyboru dysponenta rezerwacji częstotliwości, także po dniu 29 czerwca 2022 r. aż do dnia 31 grudnia 2023 r., po której to dacie nadawanie na tym multipleksie będzie realizowane w standardzie DVB-T2, wyjaśniam, co następuje.

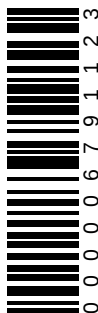
W dniu 25 maja 2017 r. opublikowana została Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/899 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie wykorzystywania zakresu częstotliwości 470-790 MHz w Unii (Dz. Urz. UE L 138 z 25.05.2017, s. 131, dalej „Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady”) ¹, zobowiązującą państwa członkowskie UE do zwolnienia zakresu 694–790 MHz i udostępnienia go na potrzeby systemów ruchomej łączności szerokopasmowej do dnia 30 czerwca 2020 r.

Zwolnienie użytkowanych dotychczas częstotliwości w paśmie 700 MHz (zakres 694 – 790 MHz), zgodnie z Decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady spowodowało konieczność ograniczenia transmisji telewizyjnej do zakresu 470 – 694 MHz ² (dalej „refarming”), a tym samym potrzebę przeplanowania wykorzystania częstotliwości dla naziemnej telewizji cyfrowej (dalej „NTC”). Zmianę zakresu częstotliwości telewizyjnych bez negatywnych skutków dla transmitowanych programów telewizyjnych, przy jednoczesnym umożliwieniu poszerzenia oferty TV (zamiast czterech multipleksów – sześć) i podniesieniu jakości

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32017D0899>

² Należy pamiętać, że telewizja naziemna dostępna jest cały czas również w zakresie częstotliwości 174-230 MHz (ogólnokrajowy multipleks MUX8), którego nie dot. Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady, i nie zmieniło się jego wykorzystanie.

Urząd Komunikacji Elektronicznej
Warszawa, ul. Giełdowa 7/9,
tel. 22 53 49 125, fax 22 53 49 175, platforma e-usług: pue.uke.gov.pl

umożliwiła jednoczesna zmiana standardu kodowania i systemu emisji sygnału telewizyjnego z DVB-T/AVC na bardziej wydajny DVB-T2/HEVC.

W dniu 31 lipca 2019 r. Minister Cyfryzacji opublikował Krajowy Plan Działań zmiany przeznaczenia pasma 700 MHz w Polsce (dalej „Krajowy Plan Działań”)³, który wprowadzał m.in. zmiany podyktowane wnioskiem o odsunięcie terminu udostępnienia pasma 700 MHz na potrzeby naziemnych systemów zdolnych do zapewniania usług bezprzewodowej szerokopasmowej łączności elektronicznej, do dnia 30 czerwca 2022 r. oraz informację o planowanej zmianie standardu nadawania, z DVB-T/AVC na DVB-T2/HEVC do dnia 30 czerwca 2022 r. Zgodnie z Krajowym Planem Działań, celem powiązaniem z migracją usług NTC z pasma 700 MHz było poszerzenie oferty TV (zamiast czterech multipleksów – sześć) i podniesienie jakości do HD (poprzez zmianę technologii z DVB-T/AVC na DVB-T2/HEVC).

Migracja NTC wiązała się z koniecznością podpisania stosownych porozumień z państwami ościennymi dotyczących wykorzystywania częstotliwości w zakresie 470-694 MHz. Polska zawarła wymagane porozumienia z krajami UE a także Białorusią i Ukrainą do końca 2017 r. W pierwszej połowie 2018 r. zaktualizowane zostały porozumienia z Niemcami i Litwą. Ostatnie konieczne uzgodnienie zostało sfinalizowane z Federacją Rosyjską w listopadzie 2019 r. Postanowienia uzgodnień z Federacją Rosyjską zostały potwierdzone na dwustronnym spotkaniu w grudniu 2019 r.

Efektom uzgodnień było przygotowanie planu zagospodarowania częstotliwości dla zakresu 470-790 MHz dla sześciu ogólnokrajowych multipleksów NTC oraz umożliwienie przeprowadzenia migracji NTC z zakresu 470-790 MHz do zakresu 470 694 MHz bez zakłóceń w odbiorze NTC.

Pierwsze zmiany w funkcjonowaniu sieci NTC zostały nakreślone decyzjami Prezesa UKE z grudnia 2019 r. Wówczas Prezes UKE wydał decyzje zmieniające kanały na obszarach Białogard (MUX1) i Koszalin (MUX4), umożliwiające Danii, zgodnie z zapisami Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady, kontynuowanie niezakłócanego świadczenia usług NTC.

W dniu 20 stycznia 2020 r. opublikowane zostało Zarządzenie Prezesa UKE z dnia 17 stycznia 2020 r. w sprawie Planu zagospodarowania częstotliwości dla zakresu 470-790 MHz (Dz.Urz. UKE poz. 4, z 2020 r., dalej „Plan zagospodarowania częstotliwości”)⁴, zgodnie z którym (pkt 2.1.3 ppkt 1-8) najpóźniej do dnia 30 czerwca 2022 r. nastąpi migracja usług TV do zakresu poniżej pasma 700 MHz, tj. 470-694 MHz.

W 2020 r. w Planie zagospodarowania częstotliwości ustalono sześć ogólnokrajowych multipleksów w standardzie DVB-T2: cztery dla aktualnie funkcjonujących multipleksów i dwa dodatkowe możliwe do zagospodarowania, co pozwala na poszerzenie oferty programowej, przewidując nowe multipleksy, tj. MUX5 i MUX6, które będą mogły być wypełnione nowymi programami TV. Należy zwrócić uwagę, że projekt zmiany Planu zagospodarowania częstotliwości podlegał konsultacjom społecznym, zatem wszystkie podmioty działające na rynku miały możliwość wcześniejszego zapoznania się z planowanymi działaniami dotyczącymi refarmingu oraz mogły składać swoje postulaty i stanowiska.

W dniu 20 maja 2020 r. realizując postanowienia Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady, Krajowego Planu Działań oraz Planu zagospodarowania częstotliwości, Prezes UKE wydał decyzje zmieniające rezerwacje NTC dotyczące ogólnokrajowych multipleksów: MUX1, MUX2,

³ <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/aktualizacja-krajowego-planu-dzialan-zmiany-przeznaczenia-pasma-700-mhz-w-polsce>

⁴ http://edziennik.uke.gov.pl/api/DU_UKE/2020/4/akt.pdf

MUX3, MUX4. W decyzjach Prezesa UKE z 2020 r. zapisane zostały m.in. daty przełączeń, kanały docelowe oraz konieczność zmiany technologii (na DVB-T2/HEVC – zgodnie z Krajowym Planem Działań) we wskazanych terminach tak aby zwolnienie kanałów z pasma 700 MHz przez NTC oraz zmiana technologii nastąpiła do dnia 27 czerwca 2022 r.

Zatem już od dnia wydania decyzji zmieniających rezerwacje ogólnokrajowych multipleksów: MUX1, MUX2, MUX3, MUX4, było wiadomo, kiedy dojdzie do refarmingu. Od tego czasu możliwym było prowadzenie kampanii reklamacyjnych, w tym przez samych nadawców, którzy mogli informować odbiorców o terminach zmian kanałowych oraz konieczności nabycia odbiorników telewizyjnych umożliwiających odbiór programów w technologii DVB-T2/HEVC bądź konieczności nabycia dekoderek.

Już w czerwcu 2020 r. na wielu obszarach doszło do zmian kanałowych. W pierwszej kolejności zwolniono część kanałów z pasma 700 MHz, które mogły zakłócać pracę systemów szerokopasmowych w paśmie 700 MHz w krajach ościennych UE.

Kolejne zmiany rezerwacji określone decyzjami z 2020 r., zostały zaplanowane na 2022 r. i podzielone na cztery etapy, które wyznaczały daty przełączeń kanałowych na wydzielonym obszarze Polski. Poszczególne etapy zaplanowano tak, aby następowały po sobie w odstępie ok. miesiąca.

Wnioskiem z dnia 22 marca 2022 r. MSWiA, tj. organ wskazany w art. 123 ust. 8 PT⁵, z uwagi na wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 123 ust. 1 pkt. 3 PT, tj. „okoliczności prowadzących do zagrożenia obronności, bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa i porządku publicznego, wynikających z napaści Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy oraz eskalacji działań dezinformacyjnych o zasięgu międzynarodowym”, wniósł o zmianę Rezerwacji w zakresie zmiany harmonogramu zmiany systemu emisji z DVB-T/AVC na DVB-T2/HEVC, tak aby sygnał MUX3 mógł być nieprzerwanie transmitowany w standardzie DVB-T lub standardzie DVB-T2, według wyboru dysponenta rezerwacji częstotliwości, także po 29 czerwca 2022 r. - aż do dnia 31 grudnia 2023 r. (dalej „Wniosek”).

Decyzją nr DC.WRT.514.17.2022.20 z dnia 24 marca 2022 r. (dalej „Decyzja”), częściowo realizując wniosek złożony przez MSWiA z dnia 22 marca 2022 r., Prezes UKE dokonał zmiany Rezerwacji poprzez zmianę pkt. 2.2. Załączników do poszczególnych Rezerwacji „Obszary i warunki wykorzystania częstotliwości” i nadanie im następującego brzmienia:

„2.2. Termin zmiany systemu emisji z DVB-T/AVC na DVB-T2/HEVC.

Zmiana systemu emisji z DVB-T/AVC na DVB-T2/HEVC nastąpi nie później niż do dnia 29 czerwca 2022 r.”.

W uzasadnieniu Prezes UKE wskazał, że Plan zagospodarowania częstotliwości obowiązujący w dniu wydania Decyzji przewiduje możliwość transmitowania sygnału w MUX3 w standardzie DVB-T lub DVB-T2 nie dłużej niż do dnia 29 czerwca 2022 r. Dokonanie wnioskowanej przez MSWiA zmiany rezerwacji, która wprowadzałaby możliwość transmitowania sygnału MUX3 w standardzie DVB-T lub DVB-T2 do dnia 31 grudnia 2023 r. wymagałaby natomiast uprzedniej zmiany Planu zagospodarowania częstotliwości.

Dnia 11 kwietnia 2022 r. Prezes UKE ogłosił konsultacje dotyczące opracowania zmiany planu zagospodarowania częstotliwości z zakresu 470-790 MHz.

⁵ ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 576 z późn. zm.)

Dnia 8 czerwca 2022 r. Prezes UKE opublikował Zarządzenie Prezesa UKE z dnia 7 czerwca 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie planu zagospodarowania częstotliwości z zakresu 470-790 MHz (dalej: Zarządzenie zmieniające).

Zgodnie z § 1 Zarządzenia zmieniającego w Planie zagospodarowania częstotliwości w załączniku w pkt 2.1.3. w ppkt 7 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie: „dla trzeciego multipleksu, którego sygnał może być transmitowany w standardzie DVB-T lub DVB-T2 nie później niż od dnia 30 czerwca 2022 r. i nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2023 r., oraz w standardzie DVB-T2 nie później niż od dnia 1 stycznia 2024 r.”

Drugą decyzją zmieniającą rezerwację częstotliwości na MUX3 nr DC.WRT.524.55.2022.11 z dnia 20 czerwca 2022 r. (dalej „Decyzja II”) Prezes UKE uwzględnił Wnioski w pozostałym zakresie, wskazując, że zmiana systemu emisji z DVB-T/AVC na DVB-T2/HEVC nastąpi nie później niż do dnia 1 stycznia 2024 r.

Wyjaśniając okoliczności faktyczne i prawne, które przemawiały za wydaniem Decyzji I i Decyzji II, należy przede wszystkim zwrócić uwagę, że we wniosku MSWiA wskazał, że *„według danych przedstawianych przez Krajowy Instytut Mediów jedynie około 57% gospodarstw domowych jest obecnie przygotowanych do odbioru programów telewizyjnych w standardzie DVB-T2. Zbliżoną wartość tj. 56% podaje firma Nielsen, która bazuje na danych z oglądalności kanałów emitowanych obecnie w tym standardzie (np. TVP Dokument na tzw. multipleksie testowym). Odsetek ten zwiększa się w bardzo wolnym tempie, co pozwala oszacować, iż około 40% gospodarstw domowych (4-5 mln obywateli) w Polsce, które korzystają z telewizji naziemnej jako jedyne źródła sygnału telewizyjnego zostanie pozbawionych przez bliżej nieokreślony czas, dostępu do telewizji, w tym do kluczowych z punktu widzenia ochrony przed wspomnianymi zagrożeniami programów i usług transmitowanych w sygnale trzeciego multipleksu.*

Należy zwrócić uwagę, że obecna sytuacja geopolityczna w regionie Europy Środkowej i Wschodniej, a także wprowadzony w chwili obecnej na terenie całego kraju trzeci stopień alarmowy CRP wymuszają, we wszystkich kluczowych obszarach funkcjonowania Państwa, daleko idącą ostrożność w działaniach, w szczególności mogących prowadzić do zakłóceń w przekazie rzetelnej informacji do obywateli. Ma to szczególne znaczenie w czasie nasilonych działań dezinformacyjnych ze strony Rosji.

W audiowizualnych składnikach multipleksu trzeciego znajdują się obecnie kluczowe z punktu widzenia zapewnienia obronności państwa, rozumianej chociażby jako mechanizm informowania o zagrożeniach oraz wzmacniania morale ludności czy przeciwdziałania dezinformacji tj. program ogólnopolski TVP I, program regionalny TVP3, ogólnopolski program informacyjny TVP Info. Ponadto Telewizja Polska we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji realizuje element systemu powiadamiania kryzysowego tj. Regionalny System Ostrzegania (RSO), którego zasięg jest wprost powiązany z zasięgiem multipleksu trzeciego”.

W związku z powyższym MSWiA zwrócił się o zmianę Rezerwacji, tak aby sygnał MUX3 mógł być nieprzerwanie transmitowany w standardzie DVB-T lub standardzie DVB-T2, według wyboru dysponenta rezerwacji częstotliwości, także po 29 czerwca 2022 r., aż do dnia 31 grudnia 2023 r., po której to dacie nadawanie na MUX3 będzie realizowane wyłącznie w standardzie DVB-T2. Zdaniem MSWiA, w obecnej szczególnej sytuacji, *„tak zdefiniowana zmiana zapewni możliwość realizacji podstawowych powinności telewizji publicznej względem obywateli, bez zakłóceń spowodowanych wdrażaniem nowego standardu nadawania”.*

W świetle powyższego, mając na uwadze stanowisko organu właściwego w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego przedstawione we Wniosku, Prezes UKE w Decyzji i Decyzji II doszedł do wniosku, że zaszły przesłanki do zmiany Rezerwacji wskazane w art. 123 ust. 1 pkt. 3 PT, tj. wystąpiły okoliczności prowadzące do zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego. Za takie okoliczności Prezes UKE uznał wskazany przez MSWiA fakt, że audiowizualne składniki multipleksu trzeciego, takie jak program ogólnopolski TVP I, program regionalny TVP3, ogólnopolski program informacyjny TVP Info, stanowią istotny instrument służący przeciwdziałaniu dezinformacji ze strony Rosji, zatem pozbawienie znacznej części społeczeństwa możliwości odbioru tych programów, wobec obecnej napiętej sytuacji międzynarodowej, mogło mieć negatywne skutki z punktu widzenia bezpieczeństwa i porządku publicznego. Istotny jest zatem fakt, że w multipleksie trzecim, jako jedynym ze wszystkich multipleksów, z uwagi na regionalizację (tj. dopasowanie obszarów oddziaływania telewizji regionalnych), obszary mają kształt dążący do obrysów województw (co zostało uzgodnione w pierwotnym Planie GE06 ustalonym na Światowej Radiokomunikacyjnej Konferencji Planistycznej w 2006 r. w Genewie), co pozwala na precyzyjniejsze adresowanie informacji w zależności od regionu kraju. Dlatego też Prezes UKE wziął pod uwagę, że w zasięgu multipleksu trzeciego realizowany jest Regionalny System Ostrzegania (RSO), który stanowi powszechną usługę Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz wojewodów umożliwiającą powiadamianie obywateli o zagrożeniach, tym samym istotny element systemu powiadamiania kryzysowego. Ostrzeżenia przekazywane w ramach RSO ukazują się:

- w Aplikacji Mobilnej (systemy operacyjne Android, iOS, Windows Phone),
- na stronach internetowych urzędu wojewódzkiego,
- w programach ogólnopolskich TVP (TVP1HD, TVP2HD, TVP Info, TVP Kultura, TVP Historia, TVP Polonia, TVP Rozrywka – telegazeta od str. 190, napisy DVB) w TVP Regionalnej (telegazeta od str. 430, napisy DVB), a także na platformie hybrydowej, która nadawane są w ramach multipleksu trzeciego.

Zatem zapewnienie możliwie szerokiego odbioru sygnału multipleksu trzeciego bezpośrednio wpływa na bezpieczeństwo i porządek publiczny. Prezes UKE wydając, na podstawie art. 123 ust. 1 pkt. 3 PT, Decyzję I i Decyzję II, kierował się zatem Wnioskiem oraz zakresem kompetencji organu właściwego w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Oceniając możliwość zmiany rezerwacji zgodnie z wnioskiem MSWiA, Prezes UKE wziął również pod uwagę, czy przedmiotowa zmiana będzie zgodna z innymi przepisami PT, zwłaszcza z przepisami prawa określającymi przesłanki, których wystąpienie jest niezbędne do dokonania przez Prezesa UKE rezerwacji częstotliwości. Spełnienie tych przesłanek zostało szczegółowo omówione w załączonych do niniejszego pisma Decyzji I i Decyzji II.

Trzeba w tym miejscu również podkreślić, że wstrzymanie zmiany standardu bez zakłócenia procesu refarmingu, możliwe było, z przyczyn technicznych, wyłącznie w przypadku multipleksu trzeciego. Rozmiar tych obszarów pozwala na takie rozlokowanie stacji nadawczych, które zapewni niezakłócony odbiór sygnału TV, przy zachowaniu systemu emisji DVB-T. Z kolei pozostawienie multipleksów MUX1, MUX2 i MUX4 w dotychczasowej technologii DVB-T, spowodowałoby poważne i odczuwalne dla widzów zakłócenia w odbiorze NTC. Przyczyną tych problemów stanowiąby tzw. zakłócenia wewnętrzne sieci nadajników. Przy tak dużych, jak ma to miejsce w MUX1, MUX2 i MUX4, obszarach, na których wykorzystywane są takie same częstotliwości (tj. taki sam kanał), sygnały docierające do odbiorników z nadajników w różnych lokalizacjach, zamiast sumować się (silniejszy sygnał to

lepszy odbiór), znosiłyby się (zakłócałyby się nawzajem), ograniczając lub uniemożliwiając poprawny odbiór programów TV. Z kolei ewentualne wyłączenie części nadajników, o ile zmniejszyłyby zakłócenia, to jednak nie pozwoliłoby na pokrycie kraju sygnałem multipleksów (pojawiłoby się wiele lokalizacji bez możliwości odbioru). Warto wskazać, że umożliwienie czasowej emisji programów DVB-T na multipleksie trzecim nie powoduje utraty zasięgów w ramach poszczególnych allotmentów. W przypadku hipotetycznego pozostawienia DVB-T na pozostałych multipleksach doszłoby do znacznej utraty zasięgów poszczególnych stacji w tych multipleksach, a tym samym do trwałej utraty znacznie większej liczby odbiorców aniżeli przy zmianie technologii na DVB-T2, gdzie odbiorcy poprzez zakup odpowiedniego sprzętu mogą w każdej chwili odbierać programy na obszarze całego kraju.

Natomiast dokonanie tożsamej czynności w odniesieniu do pozostałych multipleksów spowodowałoby konieczność wstrzymania zmiany zakresu częstotliwości przeznaczonych dla naziemnej telewizji cyfrowej, co byłoby sprzeczne z uprzednio wskazaną Decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady, a tym samym naruszałoby obowiązujące przepisy regulujące kwestie rezerwacji częstotliwości, a także porozumienia zawarte z krajami ościennymi, w ramach których Polska zobowiązała się do zwolnienia kanałów z pasma 700 MHz.

Odpowiadając na wątpliwości Pana Rzecznika w zakresie praw obywateli wyrażonych w art. 54 i 61 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w pierwszej kolejności należy wskazać, że Decyzja I i Decyzja II wydane zostały, zgodnie z art. 114 ust. 2 PT, po uzgodnieniach z Przewodniczącym Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (zwanej dalej „KRRiT”), który reprezentując KRRiT, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 805 z późn. zm.), stoi na straży wolności słowa w radiu i telewizji, samodzielności dostawców usług medialnych oraz dostawców platform udostępniania wideo, interesów odbiorców usług i użytkowników oraz zapewnia otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji. Stanowisko Przewodniczącego KRRiT, którym uzgodnił decyzję zmieniającą rezerwacje na MUX3, nie podlega, zgodnie z obowiązującym prawem, ocenie Prezesa UKE.

Następnie należy zwrócić uwagę, że z informacji przedstawionych przez MSWiA wprost wynikało, że stan przygotowania do zmiany standardu z DVB-T na DVB-T2 był niezadowalający. Około 4-5 milionów obywateli nie posiadało nowych odbiorników lub dekoderek umożliwiających odbiór naziemnej telewizji cyfrowej w nowej technologii. Oznaczało to, że w przypadku dokonania zmiany standardu zgodnie z harmonogramem, liczne gospodarstwa domowe pozbawione zostałyby dostępu do telewizji naziemnej, czego skutkiem byłoby istotne ograniczenie dostępu do informacji oraz Regionalnego Systemu Ostrzegania (RSO) wykorzystującego NTC jako kanał powszechnej dystrybucji informacji, co było nie do zaakceptowania w sytuacji wystąpienia okoliczności prowadzących do zagrożenia obronności, bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa i porządku publicznego. Należy jednocześnie zauważyć, że osoby, które w chwili obecnej mają dostęp wyłącznie do treści transmitowanych w multipleksie trzecim, mogą w każdej chwili nabyć nowy odbiornik cyfrowy DVB-T2/HEVC (dekoder lub telewizor), umożliwiający im odbiór naziemnej telewizji cyfrowej również w nowym standardzie (nowe urządzenia są wstecznie kompatybilne, zatem pozwalają na odbiór w obydwu standardach).

W miejscu tym podkreślić należy, że w momencie podejmowania decyzji obowiązywała ustawa z dnia 24 lutego 2022 r. o wsparciu gospodarstw domowych w ponoszeniu kosztów związanych ze zmianą standardu nadawania naziemnej telewizji cyfrowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 501, 689) na mocy, której osoby pełnoletnie mają możliwość skorzystania z dofinansowania zakupu odbiornika cyfrowego DVB-T2/HEVC (dekodera lub telewizora). Wniosek taki złożyć można przez Internet lub w placówce pocztowej. Z danych posiadanych przez Prezesa UKE

wynika, że na dzień 28 lipca 2022 r. wygenerowano 519 257 kodów pozwalających na skorzystanie z dofinansowania.

Analiza asortymentu dostępnego w popularnych sklepach z elektroniką pokazuje z kolei, że powszechnie dostępne są dekodery DVB-T2/HEVC w cenie od poniżej 100 do około 130 zł. Oznacza to, że nie istnieje jakakolwiek bariera finansowa uniemożliwiająca wyposażenie gospodarstwa domowego w sprzęt umożliwiający odbiór telewizji naziemnej w nowym standardzie, zakładając wykorzystanie wprowadzonego ustawowo bonu dofinansowującego zakup.

Na marginesie, pomimo, iż Decyzja I i Decyzja II nie ma wpływu na zmniejszenie oglądalności, nie można podzielić poglądu, że część obywateli nie będzie miała – z przyczyn od nich niezależnych – swobodnego dostępu do głównych komercyjnych stacji telewizyjnych.

Opóźnienie w przygotowaniu społeczeństwa do przejścia na nową technologię odbioru jest zjawiskiem już wcześniej obserwowanym. Podobne zachowania obserwowano przy zmianie technologii i przejściu z nadawania analogowej telewizji na nadawanie cyfrowe. Należy spodziewać się, że wraz z upływem czasu od przejścia na DVB-T2/HEVC wzrastać będzie przygotowanie społeczeństwa na odbiór NTC w nowym standardzie.

Zgodnie z raportem Krajowego Instytutu Mediów pt. Gotowość gospodarstw domowych na zmianę standardu obserwowany jest wzrost gotowości na nowy standard odbioru NTC: *„W maju 2022 wśród ogółu gospodarstw „wyłącznie NTC” wskaźnik gotowości na DVB-T2/HEVC wzrósł z 61% do 67%. Liczba gospodarstw zagrożonych utratą sygnału spadła do 1,32 mln gospodarstw. W województwach objętych 1-szym i 2-gim etapem przełączeń poziom przygotowania na nowy standard nie zmienił się. Odnotowano natomiast istotne zmiany w obszarze 3 oraz 4 – gotowość na odbiór DVB-T2/HEVC wynosi tam odpowiednio 64% oraz 65% ogółu gospodarstw „tylko NTC”. Odnotowujemy dalszy wzrost wiedzy na temat efektów zmiany. Świadomość zmiany potwierdza obecnie 86% gospodarstw z grupy „wyłącznie NTC”. Głównym źródłem wiedzy pozostaje telewizja oraz informacja przekazana przez inne osoby.”*

Niezależnie od powyższego, warto zwrócić uwagę, że NTC jest jedynie jednym z wielu źródeł dostępu do głównych komercyjnych stacji telewizyjnych. Programy przeznaczone do odbioru w ramach NTC dostępne są również satelitarnie lub kablowo. Natomiast prawie 1/3 gospodarstw domowych w Polsce korzysta wyłącznie z NTC w kontekście dostępu do usług TV⁶ (stan na koniec 2021 r.). Niemniej, należy pamiętać, że nie wykluczone, że te gospodarstwa korzystają z serwisów informacyjnych dostępnych w ramach radia (naziemnego), telewizji satelitarnej, kablowej lub platform internetowych (z poziomu komputera/smartfona).

Na koniec należy przypomnieć, że zgodnie z art. 190 ust. 1 Pt Prezes UKE jest organem regulacyjnym w dziedzinie rynku usług telekomunikacyjnych i pocztowych. Kompetencje Prezesa UKE w zakresie rynku nadawców telewizyjnych i radiowych ograniczają się do gospodarki w zakresie zasobów częstotliwości. Prezes UKE nie ma zatem wpływu na poruszane przez Pana Rzecznika kwestie oglądalności, otwartości czy pluralizmu mediów, bowiem, jak już wcześniej wskazano, organem właściwym w tym przedmiocie jest KRRiT, z którym jak wskazano powyżej, przeprowadzone zostały wymagane konsultacje.

Mam nadzieję, że przedstawione wyjaśnienia rozwiały wątpliwości Pana Rzecznika w przedmiocie zgodności rozstrzygnięć Prezesa UKE z konstytucyjnymi prawami obywateli.

⁶ <https://www.gov.pl/attachment/1e6a4eae-3657-4bd4-af09-e28598351902>

W przypadku konieczności uzyskania dalszych informacji jestem wraz z całym urzędem do dyspozycji Pana Rzecznika i zapraszam do kontaktu.

Z poważaniem

Prezes

Jacek Oko

Załączniki:

- Decyzja,
- Decyzja II

Urząd Komunikacji Elektronicznej
Warszawa, ul. Giełdowa 7/9,
tel. 22 53 49 125, fax 22 53 49 175, platforma e-usług: pue.uke.gov.pl